

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
ču vodnik!Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
ču vodnik!

Kmetijski list

Vsakdo vstaj
vse sodbe
svojega dela in
marljivosti!Rekopis se ne vr-
šuje. — Plača in toli-
ce v Ljubljani. — Urad-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
ulici št. 7. — Telefon
ster. št. 2000. — Račun
pri poštni hišnici
št. 14.104.

Napredek.

V zadnji številki našega lista smo objavili uradno poročilo, da namerava izdelati Kraljevska banska uprava poseben pravilnik, po katerem se bodo poslej delile podpore iz banovinskega proračuna.

Ta korak Kr. banske uprave pomeni velik napredek. Ta napredek veseli posebno nas, ki smo že pred 6. januarjem in tudi kasneje z vso ostroostjo bičali razne zlorabe, ki jih je zakrivila naša nesrečna »politika podpor« v vsem našem javnem življenju. Za zgled, kakšno je bilo in je še danes mnenje o »politiki podpor«, naj navedemo le, kar smo pisali dne 20. februarja l. 1929 v našem listu o tem predmetu z ozirom na tedanje razmere:

V vsakem gospodarstvu in v vsaki upravi, bodisi v majhni občinski, ali pa v veliki državi, odločuje dvoje: Sposobnost in poštenje. Najšolski oskrbnik mora vedeti, kako se tla obdeluje, mora pa biti ob enem tudi kmet in ne sme krasti za svoj žep in svojega gospodarja goljufati. Vodja obrtne delavnice mora znati in vedeti, kako se vodi obrat, mora pa biti ob enem tudi pošten in ne sme delati za denar svojih gospodarjev za svoj žep. To so vsakomur razumljivi zgledi iz privatnega življenja. Nihče pa ne zaupa in tudi ne more zaupati še tako sposobnim oskrbnikom ali delovodjem, če niso pošteni, t. j. če niso v moralnem oziru neoporečni ljudje.

Potem pa nadaljujemo: »Približno tako, kakor v privatnem, je tudi v javnem gospodarstvu. Z našim javnim denarjem, ki smo ga plačevali v občinske, oblastne in državne blagajne, so celih deset let gospodarile tiste politične stranke, ki so imele večino. To samoposebi ne bi bilo nič hudega, kajti v demokratičnih državah je povsod tako. Toda dočim se drugod večinske stranke, ki vzamejo javno gospodarstvo v svoje roke, dobro zavedajo, da javni davčni denar ni niti privaten denar in še manj last stranke, ampak da je treba z njim gospodariti po pravici in nepristransko, se naše politične stranke tega žalibog niso zavedale, ampak so smatrale javni v vsem in za potrebe vseh namenjeni in vplačani denar za nekako last svojih strank in so temu dosledno trošile javni denar v obilici za potrebe svojih strank in svojih strankarskih pristašev namesto za javnost.

»To je tisti strahoviti greh, ki je našega vladarja prisilil, da je to gospodarstvo z eno energično potezo razgnal in v tem leži vzrok, da ves narod ta vladarjev korak odobrava! Drugod, kjer imajo parlamentarno vladavino, se sestavljajo vlade tudi iz pristašev vladajočih strank, kakor se je to delalo pri nas, toda drugod se v vlado izbrani strankarji zavedajo, da so s svojim vstopom v vlado prevzeli nase tudi dolžnost in obveznost, da bodo javni denar nepristransko upravljali, ker javni davčni denar ni strankarska, ampak državna last. Pri naših strankah te zavesti žalibog ni bilo in zato je bilo krvavo potrebno, da se politične škarje političnim otrokom vzamejo iz rok za tako dolgo, da se bodo otroci naučili razločevati, kaj je moje in kaj je tvoje in kaj je strankarska last in kaj je državna last.«

In dalje smo rekli na istem mestu: »Na zgledeh, kako se ne bi smelo ravnati z javnim denarjem, tudi Slovenija ni ravno revna. Le pogledimo naše oblastne samouprave. Samouprave imajo svoje odobrene proračune in imajo pravico izdajati denar v namene, ki jih določa proračun. Ta denar izdajajo oblastni odbori. Mi pa smo našli že prej mnogo stvari, iz katerih se da posneti, da se tudi naši oblastni odbori niso dovolj zavedali razlike, ki obstoji med strankarji in med upravniki javnega imetja, kakor smo to povedali zgoraj. Zakon določa na pr., da mora oblastna skupščina izvoliti pregledovalce računov. Ti so bili izvoljeni, čisto pravilno izvoljeni, ampak vendar čutimo vsi nekaj nepravega, če pripadajo pregledovalci računov isti stranki in služijo istim gospodarjem. Zakaj dalje oblastni odbor ljubljanski ni hotel dati opoziciji vpogleda v obračun, čegar objava je zakonito predpisana? Vse to so stvari, ki delajo na javnost zelo neugoden vtis in vzbujajo opravičeno sumnjo, da tu nekaj ni tako kakor bi moralo biti!

Podobnih zgledov iz Slovenije bi našli lahko še mnogo, tudi iz občinskih gospodarstev. A že ta primer zadostuje, da vsak razume potrebo vladarjevega koraka, razume pa tudi, kako silno je potrebna kontrola javnosti, ki je vladarjev proglas od 6. januarja nikjer ne izključuje.

Tako je pisal »Kmetijski list« dne 20. febru-

arja leta 1929. torej že več kot pred enim letom!

A tudi kasneje nismo molčali in smo javno povedali, da je »politika podpor«, kakor se je cela desetletja prakticalo pri nas, žalosten ostanek stare dunajske miselnosti, ki ga je treba zatreti enkrat za vselej, če hočemo priti enkrat do urejenih razmer. Resnica je namreč, da se je zanesla z Dunaja tudi k nam tista čudna praksa, kakor da sme vladajoča stranka razpolagati z javnim denarjem kot s svojim privatnim premoženjem! To čudno prakso so razvili dunajski krščanski socialisti in socialni demokrati do take neznosnosti, da danes vsi pošteni ljudje na Dunaju komaj čakajo, da bi bilo te prakse konec. Kdor ne pripada vladajoči skupini, ta na Dunaju ne dobi nobene »podpore«, pa magari gine od lakote na cesti, in nihče ne dobi javne službe, tudi največji talent ne, če ni organiziran član vladajoče skupine. To »dunajsko« metodo, ki pa Dunaju ne dela nobene časti, so naše »zgodovinske« stranke zanesle tudi k nam in z njo so zastrupili vse naše javno življenje tako, da ni bilo več druge pomoči, kakor da se takšen žalostni »parlamentarizem« uniči.

Sedaj je Kr. banska uprava obljubila, da bo delila podpore po posebnem pravilniku. Mi upamo, da bo pravilnik tak, ki bo tisto nesrečno »dunajsko metodo« enkrat za vselej pri nas uničil in uveljavil princip, da ima do javne pomoči pravico le tisti, ki je res potreben, ne pa edinole tisti, ki nosi v žepu kakšno staro strankarsko legitimacijo.

Izvoz kmečkih pridelkov.

Nedavno je bila ustanovljena akcijska družba za izvoz kmečkih pridelkov iz naše kraljevine. Nalogo te družbe pove že njeno ime, da pa je bila ustanovitev take družbe potrebna, ve pa vsak kmet, vsaj smo tudi pri nas bridko občutili padec cen kmečkih pridelkov in ga čutimo še danes.

Družba za izvoz kmečkih pridelkov je akcijska družba, ki jo tvorijo zastopniki države, zastopniki zadrug in zastopniki trgovcev-izvoznikov. Pretekli teden so volili upravo družbe in pri tej priliki je govoril tudi minister za trgovino g. Demetrovič, ki je rekel med drugim:

»Gospoda! Hočem biti tako prost in Vam povedati, kako je prišlo do ustanovitve te družbe in kakšne naloge jo čakajo.

Do ustanovitve družbe je prišlo v prvi vrsti na željo Nj. Vel. Kralja, da se za našega kmeta stori kar največ mogoče v današnjih težkih časih.

Vi veste, da je glavna linija današnje vlade ta, da se kmetu čim bolj pomore. Kmet živi danes v najtežjih razmerah, in zato je treba posvetiti vso pozornost vprašanju, kako bi se te razmere dale in mogle izboljšati.

Če pogledamo položaj, vidimo, da so danes cene tako nizke, kakor nismo nikdar pričakovali. Zato je glavna naloga družbe, da gleda in dela na to, da se cene kmečkih pridelkov dvignejo in popravijo. To pa bo mogoče le, če se nam posreči najti nova pota na svetovni trg.

Doslej je bila vsa naša zunanja trgovina

neorganizirana. Naša trgovina je bila osredotočena samo na nekaj tržišč. Če pa hočemo biti gospodarsko samostojni, ne smemo biti več odvisni od enega samega trga, ampak ampak moramo poiskati pota na čim več tržišč.

Tega velikega dela pa ne more izvršiti posameznik, zlasti če nima potrebnega kapitala in potrebnih izkušenj. Zato se je morala ustanoviti družba in država bo s svoje strani napravila vse, da najde čim več zvez z inozemstvom.

Važno vprašanje je tudi to, kje naj bi se se zgradile naprave za shrambo žita (elevatori itd.). Na takih krajih se bo blago zbiralo. To vprašanje bodo morali rešiti strokovnjaki.

Važno pobudo, da se je naša družba ustanovila, je dala tudi namera, da se ustanovi podonavski žitni kartel, v prvi vrsti med Madjarsko, Rumunijo in Jugoslavijo. Tega kartela sem se jaz nekoliko bal, da ne bi mi vanj vstopili nepripravljeni in da ne bi igrali v njem tiste vloge, ki nam pripada. Zato smo se morali najprej mi sami organizirati in šele potem bomo sklepali kakšne pogodbe, da varujemo interese naših kmetov.

Nova družba bo torej važno sredstvo za našo trgovsko politiko. Naša trgovska politika je bila vedno zelo liberalna, široka. Drugod so delali drugače. Dočim so druge države, ki so zrastle iz ruševin bivše Avstro-ogrske, gledale na to, da si ustvarijo čim večjo gospodarsko neodvisnost z vsemi sredstvi, smo se mi obnašali tako, kakor da imamo prvostveno standardizirano blago. Tako smo po-

čas postali pasivni v trgovini z Avstrijo, Češko in Nemčijo. Mi kupujemo tam mnogo blaga, oni pa pri nas prav malo.

Ko smo pa načeli vprašanje, kako da popravimo svoj položaj, se nam je reklo: Mi ne moremo rešiti tega vprašanja — kar dajemo drugim, dajemo tudi vam. Ko smo se razgovarjali o izvozu vina na Češko, so nam rekli: Jugoslavija svojega kontingenta niti ne izkoristi. Jedro vprašanja pa je v tem, ker nimamo prvovrstnega, standardiziranega blaga, da bi mogli konkurirati z drugimi državami. Zato moramo delovati v prvi vrsti na to, da pridelamo boljše blago. Šele potem bomo dosegli večje uspehe.

Poskušali bomo torej skleniti z drugimi državami pogodbe, da si osiguramo gotove količine blaga za izvoz, da bomo vedeli, koliko žita itd. lahko izvozimo v posamezne države. Upamo, da se nam bo to posrečilo.

So pa tukaj še vprašanja, pri katerih rešitvi morajo sodelovati vsi naši najboljši strokovnjaki, to je sodelovanje med zadrugami in posameznimi trgovci. Jaz mislim, da rešitev tega vprašanja ni nemogoča, kajti zadrugarji bodo ščitili interese proizvajalcev, izvozniki pa imajo tisto izkušnjo, ki je potrebna, da se naša tržišča razširijo. Zato pa mislim, da je današnji dan jako važen za vse naše gospodarsko življenje v bodočnosti.

Vzgoja kmečke mladine.

(Nadaljevanje. Glej štev. 20.)

Da posnemamo zaključne besede zadnjega članka »Izobrazba sama razvija moralne sile človeka, a da mu jih ne daje jih človeku naroda.

A od socialnih glavnih skupin: plemstva, meščanstva in kmetstva, h katerim prištevamo v novodobnem gospodarskem razvoju kot četrti stan proletariat, je kmečki stan prvenstven.

Ta resnica bi ne smela biti le teoretično spoštovanje in priznanje, ki pa se na praktičnih tleh povsem zanemarja. Kmet je osnova, temelj vsem drugim socialnim skupinam. Lahko si predstavljamo narod iz samih kmetov (Buri, Norvežani, primitivni narodi), a nobenega naroda brez njih. Saj je malo dežel — Anglija, Belgija, Saška — kjer bi ne bil kmet v večini. Kjer pa to ni, preti nevarnost narodnemu življenju, ruši se stalnost imovine, ideali padajo. Poglejmo mesta! Kaj predstavljajo vele mestni orjaki, ki v prilogo prav neznamemu številu posestnikov grabijo v svoje naročje sveža, sočna telesa, da se tamkaj bore za skromno življenje, omahujejo in padajo! Kaj nam nudijo te fabrike telesne in moralne smrti! Le tisoč novih vprašanj, ki jih dežela ne pozna, vsaj v taki meri ne. So to stanovanjska kriza, tekma, beda, bolezen in smrt.

Kmet ima še vedno samolastno življenje, svoj kmečko-kraljevski pečat in ono duševno ravnovesje, ki je vsem drugim socialnim skupinam tuje. Njegov svet je v njem in iz njega.

Edino tako se je mogel dvigniti do njemu lastne znosljivosti in trpljenja, kjer je zrastlo njegovo junaštvo večkrat do umetnosti. Njegova zavest lastnine — ki jo večkrat tako napačno razlagamo in krivo razumemo — se ne da primerjati z ono mestnega gospoda. V njej je tesna spojitev z zemljo, kar ustvarja v njem neko celoto in skladnost.

V strašnem vojnem pokolju smo se lahko docela prepričali, kakšen osnovni pomen tiči v njem za prehrano človeštva. Podčrtati moramo sicer splošno znano resnico, da je kmet edini, ki reči ustvarja. Kmet pa je še nekaj več, za človeštvo neizmerno več. On je sicer neopazni naravni, a popolni in stalno delujoči obnavljalec človeštva.

Kakor neusahljiv vrelc je, ki neprestano krepi, sveži, poživilja in obnavlja človeštvo. Daja mu moč, zdravje in značaje. Kmet je za celokupnost rezervna skladnica telesnih in moralnih energij. Z ozirom na telesne energije bi lahko marsikdo, ki se večkrat pusti premočiti od tako čudno zverženih števil, dvomil. Če je n. pr. umrljivost na deželi večja od one mest, razlagajmo si to okolnost tako-le:

Po krivdi razmer mora dežela izročati mestom najlepše človeške dobe in največje zdravje. Doma ostajajo starejši in otroci, to je ljudje one dobe, od katerih smrt največ zahteva. Poglejmo v prostore naših kmetij, kaj šele v siromašne kočice, kjer domuje v

vlažnih, tesnih in zatohlih prostorih vseprek: staro in mlado, moški in ženske, zdravi in bolni.

So to razmere, ki rušijo zdravje in tudi moral.

Resnica pa sega še bolj daleč.

Če pogledamo rodovnik mestnega prebivalstva; tehnikov, trgovcev večjega pomena, znanstvenikov in umetnikov in stikamo za njih dedi in pradedi, gotovo trčimo v pretežnih slučajih na selske hiše. Že drugo pokolenje izhaja od kmeta, oziroma se v njem pretaka dobršen del kmečke krvi.

Če kateri narod, nosimo Jugoslovenci izključno kmečko kri. Slovensko znanstveno in umetniško polje so orali in orjejo sami kmečki sinovi. Sicer pa se krvni sokovi našega kmetstva odražajo tudi z našega lica: pogled, kretnje, glas itd., vse priča odkod smo.

Neki zgodovinar umetnosti je pisal, da vsi veliki umetniki imajo kmečko kri. Slovenci pa lahko dostavimo: Slovenski umetniki imajo pretežno kri revne kmečke matere. Da, naša revna slovenska mati zasluži najlepši spomenik. Njeno življenje je naša slava in naša — sramota. Naša slava, ker nam je dala toliko bogastvo, naša sramota, ker je stala in stoji daleč za nami. —

Odkod tega tako pomembnega pritlikavca?

Narava je materino naročje, ki diha svoje posebno popolnost, umerjenost, samoniklost. Čim bolj prirodni je človek, tem več zajema iz njenega naročja. Prirodni človek je lahko naiven, neroden, težko dostopen, a uravnan, trden, sam zase celota.

A najbližji naravi je kmet. On je ž njo neločljivo zvezan, ž njo govori in misli. Ne pretirano občevanje ž njo potisne duha bližje stvarstvu. Priroda položi že mlademu življenju duševno osnovo in neizbrisno zariše svoj pravec, svoje zahteve na dno njegove duše. Semkaj tudi vsadi gotove nagone ali, če hočete, nagibe. Ti pa niso v življenju le važni, marveč naravnost odločilni.

Mladostni vtisi zelo vplivajo na podzavest. Zato je otroška duša merodajna za bodoče življenje. Nepremakljiva osnova je in neka nujnost za človeštvo. Le pomislimo na podeželskega otroka: prost kot ptič, vsak hip prisiljen si sam pomagati, daleč od omotičnega človeškega vrveža, v objemu mogočne prirode od zlatega jutra do ugaslega večera, nad njim nebo in pesem — — —

V tej harmoniji rastejo njegove telesne moči, zunanje in notranje zdravje. Neko naravno in samo po sebi umevno zdravje vsebuje trdne нравstvene temelje, na katerih raste njegova duševnost.

V tem tiči neizmerna vrednost kmetstva za mesto, za človeško družbo. Bodi kmet karkoli — on oplaja človeštvo. To pa je visoko nad ono dozdevno neznamnostjo in nad plodovi oboževanega razuma.

Jan. Kavalari:

Zadružna šola.

Veliki teden je bil končan 16. tečaj Zadružne šole v Ljubljani. Ako podčrtamo, da je vsak tečaj obiskalo okrog 35 učencev, vidimo, da je izšlo iz nje lepo število zadružnikov. Ne smemo pa to število precenjevati in se ne zadovoljiti z njim, kajti: »Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.«

Še pred izpitom sem bral v nekem dnevniku sledeči oglas: »Absolvent Zadružne šole išče službo poslovođe. V lesni industriji ima prakso.« Zdej se pa vprašajmo, kam na tak način pridemo? Da se večina absolventov Zadružne šole izneveri svojemu cilju ter išče pri privatnih trgovcih službe, je gotova stvar in vsega obžalovanja vredna. In če je to samo ugotovljeno, ukrenjeno pa proti temu pojavu nič, je to tudi žalostna ugotovitev.

Kako temu zlu odpomoči? Pri vsaki napaki je treba poiskati vzroke, potem šele se skuša odpraviti.

Obe zvezi, kateri materijelno vzdržujeta šolo, naj bi v bodoče strogo gledali na to, kakšni fantje pridejo v njo. Imeti bi morali svoje zaupnike vsaka v vsem svojem področju, kateri bi dali zanesljive in točne podatke o vsakem kandidatu. Zveze se ne bi smele zadovoljiti samo s šolskim ter нравstvenim spričevalom in domovinskim listom, nego bi morale predvsem se informirati, kako se kandidat udeje v gospodarstvom življenju na splošno, kako ceni zadružništvo, kakšno stališče zavzema napram zadružništvu, dalje, bo-li ostal kot bodoči gospodar na svojem posestvu, zmožnost samostojno misliti, njegov nastop in vpliv med ljudstvom, iniciativnost itd. Zelo odločilna je tudi starost, zato ni priporočljivo sprejemati fante izpod 20. leta. Tak mladenič, kljub še tako bistri glavi ne razume popolnoma namena, kateremu se je posvetil. Seveda so v tem pogledu izjeme.

V šoli sami je napaka tako mladega človeka, da se sicer potruži, se čimbolj vsak predmet naučiti na pamet — za dobro spričevalo. Najbolj se zadovolji, če more momentano profesorju dobro odgovoriti, pri čemer se mnogokrat poslužuje prevar, ali se jih vsaj skuša, ne pomisli pa, da le sebe vara. Pri detajlnem učenju na pamet potratiti ves prosti čas, za samostojno premišljevanje, n. pr. »Zakaj ravno je tako in ne drugače, kaj eno ali drugo pomeni, pa seveda nima časa. Ni za prezreti tudi dejstva, da človek v starosti 16., 17., 18. let še ne igra nobene vloge pri drugih, po odslužitvi vojakov ima pa le še medel spomin na Zadružno šolo; morda je še zmožen voditi kakšno knjigo in nekaj izračunati, za vodstvo v širšem smislu se pa ne prilagodi več.

Dalje se marsikateri mladenič v tej mladostni dobi, ko je najbolj podvržen zunanjim vplivom, preveč navzame mestnega življenja in brezdolja, spozna vso tragiko kmetijskega življenja — njega lepote in pomena še ne zna ceniti — in ker se zaveda, da ima še vse življenje pred seboj, si skuša čim najudobnejše urediti, zato si išče službe v mestu, misleč, da bo bolj živel, ko na kmetih. Človek v zrelejši dobi je že bolj navezan na svoj dotedanji stan, v njem bolj utrjen, ima več skušenj (tudi vojaško življenje vpliva) in ne zdi se mu več izplačljivo začeti novo življenje.

Gg. profesorji, vse priznanje jim, se po svojih močeh potrudijo, da se učenci čimveč nauče. Vendar pa je ves učni program preveč šablonski, ne oziraje se, da večina učencev nima druge predizobrazbe, kot ljudsko-šolske. Ne trdim, da je učni red pretiran, mnenja pa sem, da bi se z bolj domačim postopanjem še več doseglo. Gledati bi se moralo bolj na psihično plat posameznika in ko se ga spozna, temu primerno z njim občevati. Z drugimi srednje-šolskimi učenci naj bi se ne istovetili zadružniki, pri katerih naj bi se bolj

vzgajalo odločne, neustrašene vodilne osebnosti s primernim postopanjem, ne pa s pretirano strogostjo ubijati v njih vsako voljo, vsak čut samozavesti. Kako naj bo tak človek bodoči pionir združnega gibanja, ko se mu vsled neprestanega pritiska od zgoraj ubije vsako zaupanje v samega sebe in v svoje zmožnosti. S takim postopanjem se v mladeniču, ko je najbolj potreben vsodbude k samozavesti, vzbudi misel, da ni ničesar zmožen napraviti in izvesti, dobi mržnjo do vsake nadaljne izobrazbe, imajoč neprestano pred očmi profesorja, trepetajoč pred njim. Posledice so, da v življenju preveč bojazljivo gleda vsakega pisarja v kakšnem uradu ter se trese pred njim. In tako se ubija kmetijski ponos. Naj že enkrat tudi faktorji na višjih mestih pridejo do spoznanja, da se kmet otresa tisočletnega tlačanstva, da razvija svoj prapor in da ne hodi po milosti koga drugega iskat izobrazbe v mesta, da so vse žrtve izdane v ta namen iz kmetijskih žuljev, če ravno se pripisujejo drugim činiteljem.

V trdnem prepričanju in odločno se zavedajoč, da je, kakor vsak lastnik nad svojim mojstrom, ki mu zida hišo, tako tudi kmet opravičen izreči kritiko in izraziti svoje zadovoljstvo ali nezadovoljstvo nad svojimi graditelji, kateri so si vzeli za nalogo graditi mu bodočnost, sem izrazil odkrito javnosti svoje vtise z željo, da jih merodajna mesta ne prezro, če ravno so izpod kmetijskega peresa.

NAROČNIKOM, KI SO ZAMUDILI PORAVNATI NAROČNINO ZA TEKOČE LETO, bomo počeli s prihodnjim tednom ustavljati nadaljnjo pošiljatev »Kmetijskega lista«. Kdor je prizadet, ga prosimo, da poravna takoj naročnino, ker se na reklamacije ne bomo ozirali. Uprava.

Sv. Anton na Pohorju. V nedeljo dne 11. maja bomo pri naši daleč na okrog znani romarski cerkvi Sv. Antona Padovanskega potegnili v zvonik dva nova zvonova, katera je vliila zvonolivarna »Zvonoglas« v Mariboru. — Blagoslovili jih bodo sam prečastiti pomožni škof Lavantinski. Kdor želi prejeti ta dan sv. zakramente ima tudi ugodno priliko, ker bo več sv. maš in je ugoden dohod vlakov na postajo Vuhred in Vuzenico, zato častilci sv. Antona od blizu in daleč na ta dan v obilnem številu vabljeni.

Novi ministri.

Belgrad, 19. maja. Na predlog predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkoviča je Nj. Vel. kralj danes podpisal ukaz, ki so z njim postavljeni:

za ministra brez portfelja dr. Mate Drinković, dosedanji minister za socialno politiko in narodno zdravje;

za ministra poljedelstva je imenovan dr. Stanko Šibenik, minister v pokoju;

za ministra brez portfelja dr. Oto Frankeš, dosedanji minister za poljedelstvo, in

za ministra socialne politike in narodnega zdravja Nikolaj Preka, posestnik.

Novi ministri so bili zapriseženi pred predsednikom ministrskega sveta ob 16. uri in pol in so takoj prevzeli svoje posle.

Oba nova ministra sta bila poslanca bivše Hrvatske seljačke stranke. Dr. Stanko Šibenik je bil predsednik poslanskega kluba HSS in minister za agrarno reformo v l. 1927.

Vsem zaupnikom

»Zveze slovenskih agrarnih interesentov«.

Odbor »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« sklicuje za nedeljo 1. junija t. l. veliko zborovanje delegatov agrarnih interesentov iz vse Slovenije. Na zborovanju se bodo pretresala vsa ona važna vprašanja, ki se tičejo obstoja slovenskega malega kmeta in delavca, zato je dolžnost, da se ga brez izgovora udeležijo vsi agrarni interesenti.

Zaupniki naj obveste vse prizadete o našem zborovanju in pojasnijo potrebo njihove udeležbe. Oni iz oddaljenih krajev naj se poslužijo polovične vožnje, ki je dovoljena obiskovalcem velesejma, ki se ravno tiste dni vrši v Ljubljani. Velesejmske legitimacije se dobe na vsaki železniški postaji.

Zborovanje agrarnih interesentov se vrši v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani na Milkošičevi cesti ob 10. uri dopoldne.

Čas je kratek, zato vsi na delo. Zborovanje bo dokaz naše zavednosti in spričevalo organizacije.

Težave kmeta na Turškem.

Tudi Turčija se ni mogla izogniti težkemu gospodarskemu poolžaju, ki se z dneva v dan poostruje predvsem v kmetijstvu. Kmetijsko ljudstvo kar v množicah zapušča vas in beži v mesta, posebno v Carigrad. Kemalova vlada podvzema obupne korake, da bi naraščajočo krizo zaustavila. Kot prvi korak v tej smeri hoče povišati kapital kmetijske banke za 100 milijonov turških funtov, da bi s ceneni krediti privezala kmete na zemljo.

Vsak sestanek mora biti prijavljen oblasti.

Pretekli teden je Stol sedmorice v Zagrebu razpravljal kot kasacijsko sodišče o važni sodbi mariborskega okrožnega sodišča. Njegov izrek je velike načelne važnosti, zato ga tu objavljamo.

Razprava se je vršila o ničnostni pritožbi nekega kmeta iz mariborske okolice, ki je bil lansko leto obsojen po členu 9 zak. o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 100 Din kazni, ker ni prijavil nekega sestanka, na katerem so kmetje razpravljali o pristojbinah dimnikarjev. Kmet se je zagovarjal, da sploh ni imel nikakega sestanka, ampak se je vršil le običajen vaški razgovor kmetov in zaradi tega tudi ni smatral za potrebno, to javiti oblasti. Stol sedmorice pa je ničnostno pritožbo obsojenega kmeta zavrnil, češ da bi bil moral tudi dotični prijateljski sestanek prijaviti upravni oblasti v predpisanem roku treh dni pred sestankom, ker hoče ravno člen 9. zak. o zaščiti javne varnosti absolutno omogočiti državnim oblastem nadzorovanje vsakih sestankov, da s tem prepreči razpravljanje, ki ni v skladu z novejšo zakonodajo.

Ivan Pipan 50letnik.

Pretekli teden je obhajal v ožjem krogu svoje družine in sorodnikov 50-letnico življenja Ivan Pipan, kmet iz Vižmarjev pri Št. Vidu nad Ljubljano. Ni ga menda človeka z dežele, ki ne bi poznal, ali vsaj slišal o našem slavlencu. In ni to nobeno čudo, kajti Pipana si videl povsod, kjer je bilo treba postaviti lopato in se boriti za kmetijske koristi. Na gospodarskem, združnem, socialnem in političnem polju, povsod se je udeleževal s svojim prirojenim bistrim razumom, neprimerljivo požrtvovalnostjo in posebjeno poštenostjo, ki jo najdemo skoro samo še v globini duše našega kmetijskega človeka.

Ves čas po prevratu, do njenega razpusta je bil prvi podpredsednik »Kmetijske družbe«, ravno tako je ves čas po svetovni vojni član načelstva »Zveze slov. zadrug«, ustanovitelj in voditelj raznih drugih kmetijskih gospodarskih zadrug, ki vse vodi z vzorno vestnostjo in lepim uspehom. Ko se je pričelo po svetovni vojni med slovenskim kmetom gibanje za samostojen političen nastop, je bil Ivan Pipan med prvimi, ki je z nekaj svojih prijateljev organiziral socialni kmetijski pokret v »Samostojni kmetijski stranki« in ji načeloval do združitve s »Slovensko republikansko stranko malih kmetov in delavcev« ter načeloval tudi združeni »Slovenski kmetijski stranki« do 6. jan. 1929. Kot občinski odbornik občine Št. Vid si je največ prizadeval za ustanovitev meščanske šole, kot oblastni poslanec bivše občinske samouprave pa si je pridobil spoštovanje tudi pri nasprotnikih s svojo trezno in stvarno kritiko. Občina ga je poslala v srezki kmetijski odbor, ta pa ga je na prvi seji izvolil za člana banovinskega kmetijskega odbora.

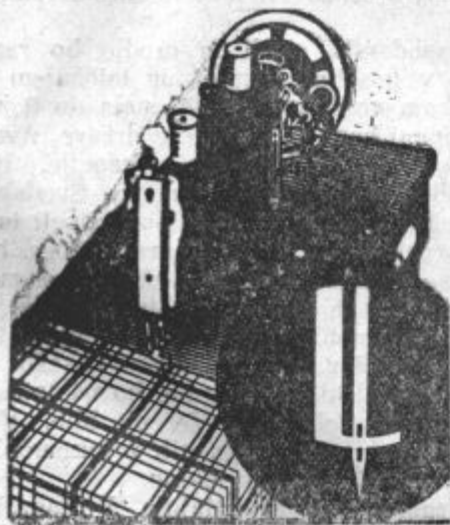
Povsod, kjer je treba za kmeta kaj storiti, najdemo Pipana. Pri vseh deputacijah, kjer gre za olajšanje kmetovega položaja, je gotovo zraven. Ivanu Pipanu, našemu dobremu prijatelju in pokretašu, želimo dočakati še mnogo jubilejev za dobrobit kmetijskega stanu in srečo njegove družine.

Povsod, kjer je treba za kmeta kaj storiti, najdemo Pipana. Pri vseh deputacijah, kjer gre za olajšanje kmetovega položaja, je gotovo zraven.

Ivanu Pipanu, našemu dobremu prijatelju in pokretašu, želimo dočakati še mnogo jubilejev za dobrobit kmetijskega stanu in srečo njegove družine.

Rodil se je 16. maja 1880 kot sin srednjega kmeta. Naravno da je dobil ime Janez, ker ga je takorekoč seboj prinesel. Ljudsko šolo je dovršil v Št. Vidu pod vodstvom g. nadučitelja Zirovnika, ki je v Janezu že takrat spoznal veliko nadarjenost. S 16. letom se je odpravil na kmetijsko šolo na Grm, katero je po dveh letih z odliko absolviral. Veliko je bilo truda stariše pripraviti do tega, da je smel na Grm, zakaj bil je poleg dveh sester edina moška pomoč očetu. No, pa s pomočjo g. Zirovnika sta le omečila starše. Pred 20. leti je prevzel posestvo, in si potem poiskal družico iz obče znane, spoštovane Unkove rodbine. Po svetovni vojni, ki tudi njemu ni prizanesla, se je z vso vnemo posvetil perečemu kmetijskemu vprašanju.

Pri glavobolu, ometoci, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef«-grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek. Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

Prava Kolinska cikorija

Dopisi.

Frankolovo. Dne 25. maja ob 3. uri pop. bo tekma koscev, ki jo priredi Društvo kmetiskih fantov in deklet. Tekmovalni prostor je travnik gospe Bezenšekove ob državni cesti. Po tekmi razdelitev nagrad, strokovni nagovor in skupen odhod na prijateljski sestanek v gostilno Šnobl. Ugodna autozveza. Vstopnina prosta. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V četrtek, dne 15. t. m. se je vršil občni zbor naše hranilnice in posojilnice. Po računskem zaključku sklepamo: Število članov se je od leta 1928 povečalo od 418 na 467. Denarni promet v letu 1929 je znašal Din 4.335.521-47. Tudi ta je narasel. Čisti dobiček je Din 8.851-69. Povdariti nam treba delo posojilnice za dobrodelne namene. Vsota, ki je šla v te svrhe, znaša Din 7.603.—. Tako je pozdraviti sklep, da dobi vsak srednješolec naše župnije podporo 100 dinarjev, a vsaki visokošolec pa 200 dinarjev. Obojih skupaj je precej veliko število. Pa tudi za društvene namene ima načelstvo radodarne roke. V splošnem vidimo, da naš lokalni denarni zavod leto za letom stalno napreduje in to v korist kmeta. — V nedeljo je bil občni zbor jurjevske gasilske župe. Odposlanci posameznih društev so si po dolgi medsebojni debati izvolili za načelnika šolskega upravitelja g. Ljud. Ivanjšiča, za podnačelnika župana g. Pintariča, kot tajnik pa fungira posestnik g. Leo Verzel. Letos se bo tudi izvršila blagoslovitev nove župne zastave.

Pododbor »Zveze društev kmetiskih fantov in deklet v Celju«, je imel svojo sejo dne 11. maja v »Celjskem domu«. Funkcionarji so se v prav lepem številu udeležili seje. Prečital se je zapisnik zadnje pododbove seje, ki se je soglasno odobrila. Nato smo kooptirali v odbor Miha Košiča kot zastopnika novega društva kmetiskih fantov in deklet na Stranica. Tovariš Jesenek je podal referat, kako bi se dvignila blagajna. Na predlog tov. Nace Jeklina se je sklepalo o ustanovitvi društva kmetiskih fantov in deklet v Novi cerkvi in smo zaključili, da se še v teku enega meseca skliče sestanek v Novi cerkvi. Na željo frankolskega in straniškega društva se je dogovorilo, da napravijo skupno z Dramljičani izlet v »Zički samostan«, radi tega da se člani medsebojno spoznajo, drugič se pa lažje tri društva pomenijo o bodočem delu. Takšen izlet, mislimo, je vsestransko koristen. Končno smo se dogovorili, da se bomo potrudili in razširili v sleherni vas našo kmečko misel. Vodstvo tega dela smo poverili tov. Ivanu Kronovškemu ml., ki je tudi obljubil, da bo uporabil vsak čas za dvig in napredek naše mlatilniške organizacije.

Novice

Nj. Vel. Kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo obeh letošnjih glavnih prireditev ljubljanskega veleseljma: Desetega mednarodnega jubilejnega vzorčnega veleseljma od 29. maja do 9. junija in vsedržavne šumsko lovske razstave, ki se vrši od 31. avgusta do 15. septembra.

Frihjoft Nansen umrl. V Oslu na Norveškem je umrl eden največjih sinov norveškega naroda Frithjoff Nansen. Pokojnik si je pridobil velike zasluge kot raziskovalec ozemlja okrog severnega tečaja, še večje pa s svojimi človekoljubnimi in dobrotvornimi akcijami med in po vojni. Pri Društvu Narodov je zastopal svojo državo od leta 1920. do 1926. in ves čas načeloval odboru za begunska vprašanja. Ko so po svetovni vojni izgnali Turki na stotisoče Grkov iz Male Azije in Grki na drugi strani pregnali in zapodili na stotisoče Bolgarov in Turkov iz Makedonije in Tracije s svojih domov, se je zavzel za nje z vso skrbjo in vnemo Frithjoff Nansen. Če bi ne bilo njegove dobrotvorne pomoči, bi večina izgnancev končala v največji bedi in lakoti. Društvo Narodov, ki je pretekli teden zasedalo pod predsedstvom jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Marinkovića, je priredilo v njegov spomin svečano žalno sejo.

Tudi v Jugoslaviji dobimo krematorij. V Beogradu se je ustanovilo društvo »Ogenj«, ki namerava zgraditi prvi krematorij za sežiganje mrličev v Jugoslaviji. Novemu pravoslavnemu patrijarhu je odbor društva izročil spomenico, v kateri prosijo poglavarja pravoslavne cerkve, da naj ne nastopa proti zgraditvi krematorija, ker ni v sežiganju mrličev ničesar protiverskega ali proticerkvenega.

Po vseh državah, zlasti po velikih mestih je že vpeljana sežiganje mrličev in samo na Čehoslovaškem imajo blizu 40 krematorijev.

Izpitni prosilcev za koncesijo zidarskega, tesarskega, kamnoseškega in vodnjarskega mojstra. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje rok za pismene izpite prosilcev za koncesijo zidarskega, tesarskega, kamnoseškega in vodnjarskega mojstra za dan 10. junija. Tega dne se prično pismeni izpiti, ustni pa bodo 20. odnosno po potrebi tudi 21. junija. Prošnje za pripustitev k izpitu naj se vložijo najkasneje do 30. t. m. pri izplaševalni komisiji v Ljubljani, Turjaški trg 1, kjer je treba plačati tudi izpitno takso.

Židovski kongres v Beogradu. V dneh 28. in 29. maja se bo vršil v Beogradu kongres Židov iz vse Jugoslavije. Na kongresu bodo razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo Židov na Balkanu in v Italiji. Zanima jih seveda v prvi vrsti trgovina, zato bo tudi o tej stvari največ govora.

Slovanski geografi v Ljubljani. Na svojem potovalnem kongresu so prišli slovanski geografi in etnografi (profesorji zemlje- in narodpisja) v sredo preteklega tedna tudi v Ljubljano. Tu so si ogledali znamenitosti slovenskega ozemlja, posetili Bled in odpotovali nato v Zagreb, kjer je bil kongres zaključen. Vseh učenjakov in profesorjev je bilo 196.

Avstrija proti uvozu svinj. Na glavni skupščini »Landbunda za Štajersko« je imel predsednik gospodarske zbornice Reuter zanimiv govor, v katerem je naglašal, da je v zadnjem tednu aprila naglo pričel naraščati uvoz nemških svinj na dunajski trg. Prejšnje leto se je uvozilo 35 nemških svinj, letos pa je to število poskočilo na 3000, zato je naravno, da bo vlada morala storiti potrebne korake, da se zagotovi domača reja svinj. Ni dovolj, da se je preprečil uvoz poljskih svinj, marveč je treba v najkrajšem času misliti na to, da se sploh omeji uvoz inozemskih svinj.

Tedenski koledar.

- 25. maja, nedelja: Urban.
- 26. maja, ponedeljek: Filip.
- 27. maja, torek: Janez.
- 28. maja, sreda: Viljem.
- 29. maja, četrtek: Krist. Vnebohod.
- 30. maja, petek: Ferdinand.
- 31. maja, sobota: Angela.

Sejmi.

- 25. maja: Radeče pri Zid. mostu, Št. Gothard, Mala gora, Mengeš, Svibno, Rogatec, Svetina, Vitanje, Slivnica, Luče, Marenberg, Laško, Podvelb.
- 26. maja: Vrhnika, Tržič, Vinica, Št. Jur ob juž. žel.
- 28. maja: Sv. Lovrenc v Slov. gor., Puconci.
- 30. maja: Žužemberk, Gor. Logatec.
- 31. maja: Rečica, Cirkovec.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-50
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	7-98
1 ameriški dolar	Din	56-50
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Vsi tisti, ki nameravajo letos v zdravilišče Rog. Slatino, naj si naroče že sedaj nujno sobe. Kdor tega ne stori, riskira, da ostane v glavni sezoni — spričo vedno večjega navala — brez stana. Radi popustov in drugih ugodnosti je obisk Rog. Slatine vsakomur priporočljiv predvsem v pred- in posezoni (do 15. junija in od 1. do 30. septembra).

Zagorski zvonovi prav milo pojo. Na Ljubljanskem jubilejnem veleselju, ki traja od 29. maja do 9. junija bodo tudi letos razstavile Strojne tovarne in livarne poleg ostalih izdelkov zvonove, ki uživajo daleč na okoli velik sloves. Na to opozarjamo zlasti podeželsko ljudstvo, ki bo imelo priliko prepričati se na licu mesta o najboljši kakovosti te, lahko rečemo slovenske specialitete. Posebno fare, ki še nimajo zvonov, si bodo mogle ravno na veleselju nabaviti te po najugodnejših pogojih. Ubrano petje zvonov, ki ga znajo naši fantje izvabiti iz njih in ustvariti na veleselju pravo velikonočno idilo, privabi vsako leto mnogo radovednega občinstva na prostor, kjer so vsako leto razstavljeni zvonovi.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem ljubljanskem veleselju od 29. maja do 9. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev kot bo na letošnjem jubilejnem veleselju, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

V zamorca se je zaljubila. V Zagrebu je skočila z drugega nadstropja neke hiše na cesto neka mlada punca in se smrtno nevarno poškodovala. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubezen Zagrebčanke v zamorskega rokoborca Thomsona, ki jo je pa v zadnjem času zapustil.

Letalska nesreča v Sarajevu. Na letališču pri Sarajevu se je pretekli teden dvignil v zrak na poskušno vožnjo podnarednik pilot Magdič. Pri spuščanju je zadel z aeroplanom ob drevo, kar je povzročilo hipno strmoglavljenje letala na zemljo. Pri padcu se je letalo popolnoma razbilo, pilot pa je bil težko ranjen. Odpeljani so ga v bolnico.

Gospodarji gospodinje!

Velika izbira
za moške in
ženske!

Najnižje
cene!

Oglejte si veliko izbiro!

Pri nakupu blaga za obleke, perila, posteljnine
l. t. d. se obrnite zanesljivo na domačo tvrdko

FRANJO NOVAK

LJUBLJANA, Kongresni trg 15
poleg Nunske cerkve

Razstava pohištva bo na željo občinstva zopet prirejena na ljubljanskem jubilejnim velesojmu. Mizarski mojstri bodo tudi tokrat kompaktno razstavili svoje izdelke. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti ter po zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinje, spalne in jedilne oprave, nadalje pisarne in drugo od najpreprostejših do najfinejših izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster v polnem obsegu jamči, tako za kakovost in prvovrstnost lesa, kakor tudi za kakovost izvršitve vsakega posameznega kosa. Vsak razstavljalec mudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vsa tostvarna pojasnila. Take razstave so hvale vredne. Prepričane bodo javnost, zlasti tujce, da pri nas mizarski izdelki niti najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene naših izdelkov so pa v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

Razstava kuncev in perutnine. Za časa letošnje jubilejne velesojmske prireditve v Ljubljani priredi perutninarski in kunčerejski odsek Kmetijske družbe skupno z upravo velesojma na posebnem oddelku velesojmskega prostora veliko razstavo plemenskih kuncev in raznovrstne perutnine. Razstava je predvsem propagandnega značaja. Sila smo namreč v Sloveniji zaostali v reji malih živali napram inozemstvu. Na deželi pač vidimo na kmetijskih dvoriščih kure, race in drugo perutnino, ki grebe in brska po gnoju, redko pa plemenito pasmo. Naše kure nesejo povprečno 100 jajc na leto, ne ve jih pa veliko, da ležejo plemenite pasme do 300 jajc letno. Poleg kur jajčaric pa imamo pasme, ki se goje zlasti radi posebno okusnega mesa. Podobno je z našimi kunci ali domačimi zajci. Podijo se po hlevih in v kratkem času degenerirajo. V inozemstvu, zlasti v zapadnih evropskih

državah pa je kunčereja smotrana in je velik vir dohodkov zlasti malemu človeku. Imamo kunce, ki tehtajo do 8 kg in kunce, katerih koža je vredna čez 100 Din. V Parizu ni boljše restavracije, ki ne bi imela na jedilnem listu na različne načine prirejenega kunca. Pozivamo vse prijatelje in gojitelje perutninarstva in kunčereje, da se takoj prijavijo kot razstavljalci na razstavi. Uprava velesojma je preskrbela veliko število velikih, svetlih in zračnih razstavnih kletk, kamor se bo namestilo male živali. Pojasnila daje Kmetijska družba in velesojmski urad.

Vol, ki žre tisočake. V Bistri pri Črni je štel kmet Knez pri mizi svoj denar. Pri štetju mu je odfrčal na tla en tisočak, katerega je skrivaj pobral petletni sinko in ga odnesel v hlev. Tu je ravno krmil živino kmetov hlapec, ko mu ponudi otrok tisočak in ga položi na jasli. Vol je pa stegnil svoj dolgi jezik in tisočak požrl. Kako bodeta obračunala z gospodarjem, ne vemo.

Požar uničil 300 hiš. V ameriškem mestu Nashua je nastal ogromen požar, ki je uničil cel okraj. Pogorelo je nad 300 zgradb, med temi dve tovarni, tri cerkve in en železniški most. V eni cerkvi je bilo zbranih okrog 500 otrok in so jih komaj rešili pred požarom. — Ogromni gozdni požari so nastali tudi v Long Islandu. Domnevajo, da so jih zanetili brezposelni delavci.

Potres tudi v Perziji. Silen potres je opustošil perzijski pokrajini Urmia in Salmost. Mesto Salmost je potres popolnoma uničil. — Število mrtvih znaša nad dva tisoč. — Na Novi Zelandiji je pa pričel bruhati ognjenik, ki je zmetal iz sebe nad 1 milijon ton vrelega blata. Vzrok vulkanskega izbruha je gotovo v zvezi s silnimi potresi v Indiji in v Perziji.

Poostrena kontrola pri izseljevanju. Izseljeniški urad v Ljubljani sporoča: Izseljeniški komisariat v Zagrebu je v zadnjem času ugotovil, da se selijo iz dravske banovine ljudje, ki bi se lahko zaposlili doma ter imeli doma svojo existenco. S tem bi preprečevali nazadovanje kmetijskega gospodarstva, medtem ko v inozemstvu večinoma fizično in moralno propadajo, ker ne najdejo primerne zasluzka. Izseljevanje bo v bodoče zato dovoljeno le v primerih dokazane nezaposlenosti in pa proti potrdilu, da prosilec za potni list doma ne najde dela. Obenem mora prosilec doprinesiti dokaz, da mu je v deželi, kamor se namerava izseliti, preskrbljeno delo s primernim zaslužkom.

Požar in eksplozija v tovarni. V liverpoljski tovarni krmil na Angleškem je izbruhnil požar, ki je v hipu objel celo poslopje. Ogenj je povzročil tudi več močnih eksplozij, ki so porušile trinadstropno tovarniško zgradbo. Šest delavcev je zgorelo, nad sto pa so jih prepeljali v bolnico radi težkih opeklin.

Predavanje o agrarni reformi se je vršilo preteklo nedeljo v Banja Loki pri Kočevju. Predaval je tajnik Zveze agrarnih interesentov geometer Milan Mravlje.

Zveza evropskih držav. Francoski zunanji minister Briand je odposlal te dni vsem vladam evropskih držav spomenico o osnovanju evropske unije. V spomenici je postavljenih cela vrsta vprašanj, iskoro izključno gospodarskega značaja, na katera naj vlade odgovore do 15. julija. Ko bo dobil Briand odgovore, bo sestavil poročilo za jesensko zasedanje Društva narodov. To je pričetek resnega dela na oblikovanju zveznih evropskih držav, ki naj izvele Evropo pred gospodarskim zaslužjenjem Amerike in da se na drugi strani obvaruje pred nevarnostjo s strani boljševiške Rusije.

Grozen potres v severni Indiji. V pokrajini Burmo v severni Indiji je strahovit potres popolnoma porušil mesto Pegu in več drugih naselbin. — Pod ruševinami je našlo smrt več kot 6000 ljudi. Indijci smatrajo potres kot kazen božjo, ker so Angleži zaprli njihovega voditelja Gandija.

Kmetijski gospodarji in kmetijske gospodinje! Kupujte svoje potrebščine manufakturnega blaga pri zanesljivi domači tvrdki Fr. Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15, pri Nunske cerkvi. — Tam kupite dobro in poceni!

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

»Vsaj ni kje nesrečno končal, za božji čas,« se je zasmililo Marjeti, da je skoro pohotela k Hani, da bi jo vprašala, ali sama si lahko misliš, kako težka je zame ta pot.«

»Tako me skrbi, da ti ne morem povedati,« je odjeknila Miklavovka. »Dasi sem že zabila nase in na pravkar vžiti strah.

Marjeta je pomislila.

»Saj tudi ne verjamem, da bi moglo biti res! Kaj naj bi bil imel tvoj Andrej s slepo Hano?!«

Jera si je s predpasnikom strla solze.

»Rečem ti, Tomažinka, da sama nisem nikoli verjela in še niti danes ne verjamem, vendar pa začno nazadnje človeka obhajati vsakovrstne misli. Tisti čas, ko je Hana ob-

dolžila Andreja, sem se smejala, češ: Kaj bo Andrej s slaboumno slepoticó?! Potlej me je časi malo vznemirjalo, ker so vsi trdili, da je Hanin Franc podoben Andreju, toda Andrej se je sam večkrat norčeval, češ: V Gričih bi me radi imeli za očeta; zakaj ne celo na Colu ali v Vipavi?! — Ali potlej, pomisli, ko si je Franc končal na tistem hrastu v Zagati življenje, je bilo z Andrejem naenkrat konec! Kar izgubljen je bil in kakor bi ga božje metalo. Noč za nočjo ni imel pokoja, čez dan ni bil za nobeno delo in nenadoma se mi je začel takole izgubljati! Od njega samega nisem mogla nikoli nič izvedeti, ljudje pa sama veš, kakšni so. Če bi hotela poslušati vse govorice, bi se morala od same sramote živa pogrezniti v zemljo. — Tak sem ga ni bilo ta čas nič?« je brez nade vzdihnila Miklavovka in Tomažinka je odkimala:

»Že ne vem več, kdaj bi ga bila zadnjikrat videla.«

Potlej se je spet spomnila groze v praproti in je vzela s stene pri vratih kropilnik ter se obrnila k Jeri:

»Ali bi šla z menoj? Reci, kar hočeš, sama si ne upam v klonico, pa če je tudi naenkrat vsega konec, kar je pri hiši —«

»Nikar se ne zarei, Marjeta,« je trepetala Miklavovka in odšla proti klonici. Obe ženski sta po lestvi zlezli na kup praproti in sta v grozničavem strahu klicali vse svetnike na pomoč, ko spet zastoka isti zamolkli glas:

»Joj, oj jooj —«

Marjeta je izpustila kropilnik iz rok, Jera je pa kakor blazna strmela v praproti, kjer se je majalo in dvigalo in rastlo, dokler se ni izmotalo iz kupa: slok in bled je stal pred ženskama Andrej in ju gledal v topem začudenju. Posinjene ustnice so se zganile, z rokama je zakrilil in silil k Jeri, ko je Marjeta spet slišala isti glas, le da je bil zdaj barvitejši in za spoznanje jasnejši:

»Joj, oj jooj —«

»Andrej, kaj vendar strašiš po naši klonici?!« si je trepetaje opomogla Marjeta. »Za čudo božje, človek, menda vsaj nisi obseden?«

»Bog ti odpusti, Marjeta,« je dahnil Miklav proti njej. »Na Toneta pazi, Tomažinka, mene se pa nič ne boj!«

Bil je tako shuššan, da izmed gub skoraj ni bilo mogoče razločiti oči, ki so bile pomaknjene nekam globoko pod resasto plave obrvi. Marjeto je zazebló, ko je zagledala te vodeno sive oči. (Dalje prih.)

Poneverba državnega denarja. V Tuzli je policija aretirala blagajnika monopolskega skladišča Milana Petroviča, na katerega je padel sum, da je poneveril 380.000 dinarjev državnega denarja.

35 milijonov avtomobilov. Ameriški časopis »American Automobile« prinaša vsako leto podatke o številu avtomobilov po vseh državah sveta. Po zadnjem štetju od 1. januarja 1930 je na celem svetu v prometu okrog 35 milijonov avtomobilov. Na pozamezne dele sveta odpade: Amerika, severna in južna skupaj 28.612.000 avtomobilov, Evropa 4 milijone 650.000, Avstralija in otočje 789.000, Azija 509.000 in Afrika 319.000. Posamezne države imajo avtomobilov: Argentina: 358.000, Italija 230.000, Španija 178.000, Nova Zelandija 174.000 (ima poldrugi milijon prebivalcev), Indija 164.000 (prebivalcev 300 milijonov), Švedska 145.000, Belgija 140.000, Danska 103 tisoč, Nizozemska 98.000, Japonska 90.000, Mehika 81.000, Švica 71.000, Kuba 48.000, Havai 43.000, Norveška 41.000, Poljska 38.000 (Norveška nima 3 milijonov ljudi, Poljska jih ima 30 milijonov), Avstrija 34.000, Rumunija 32.000, Kitajska 30.000 (450 milijonov prebivalcev), Portugalska 29.000, Egipt 26.000, Rusija 24.000 (150 milijonov prebivalcev), Ogrska 19.000, Grška 17.000, Peru 14.000, Jugoslavija 10.675, Tunesija 9700, Sirija 9000, Bolgarija 3300, otok Mauritius 3300!, Alaska 2500, otok Malta 2000!, kneževina Monaco (meri poldrugi km²) 1600, otok Madeira 800, Albanija 400, Afganistan samo 200 itd.

Tihotapstvo s tobakom. Kljub težkim globam in kaznim cvete še vedno ponekod tihotapstvo, s katerim skušajo nekateri na lahek način priti do denarja in bogastva, čeprav so izpostavljeni mnogokrat tudi smrtnim nevarnostim. Te dni je odkrila neka deklica v okolici Čitluka v Bosni 500 kg tobaka, skritega v gozdu. Finančna kontrola je uvedla preizkavo in odkrila pri kmetih še 300 kg vtihotapljenega tobaka.

Premog so odkrili v Jajcu v Bosni. Ko so kopali temelje za novo pravoslavno cerkev, so našli na debelo plast izvrstnega premoga. Premogovna žila se nahaja komaj 2 m globoko v zemlji.

Eksplodizija skladišča v Ameriki. V Saint Josefu, država Missouri, je eksplodirala večja količina amonijaka, ki je pognala v zrak petnadstropno skladišče konzervnih tovarn. Pod razvalinami je pokopalo 22 mrtvih, večje število delavcev pa še pogrešajo. Eksplozija je bila tako močna, da ni ostal kamen na kamnu ogromne petnadstropne zgradbe.

Največji hotel v Beogradu. V Beogradu so te dni otvorili nov hotel »Union« v Kosovski ulici, ki ima 200 moderno opremljenih sob ter parno kopališče s 60 kabinami in bazenom. To je zdaj največji hotel v Beogradu. Stroški za gradnjo in opremo so znašali 25 milijonov dinarjev.

Kobilice tudi v naši državi. Listi poročajo, da so se pojavile v velikih množinah kobilice tudi v južnih krajih naše države. Prebivalstvo je s pomočjo javnih oblasti vse potrebno ukrenilo, da zatire tega nevarnega škodljivca. Ministrstvo za kmetijstvo je izdalo v tem pogledu sledeča navodila: Na podlagi poročil iz Grčije in Rumunije je ministrstvo za kmetijstvo potom banskih uprav izdalo vsem sreskim kmetijskim referentom nalog, naj posvečajo kobilicam vso pozornost. Kakor hitro bi se v kakem kraju pojavile kobilice, morajo sreski referenti o tem takoj obvestiti ministrstvo za kmetijstvo, da ukrene primerne korake za zatiranje kobilic.

Ženske ne smejo biti natakariče. Mestna policija v Dubrovniku je prepovedala žensko postrežbo v tamošnjih kavarnah in gostilnah.

Pogorela je v Gotni vasi pri Novem mestu lesena hiša poleg gostilne g. Vinka Bona. Gasilci so ogenj omejili in obvarovali sosedna gospodarska poslopja pred ognjem.

Gospodarstvo

Škropljenje vinogradov.

Tu in tam se vinogradniki pogovarjajo o raznih delih v vinogradu, sedaj predvsem o škropljenju, ker je prišel čas za obavljanje tega tako važnega dela v naših gorinah. Da še enkrat poudarim važnega, kar se pa žalibog pri nas še vse premalo upošteva.

Eden ali drugi bo mogoče mislil, češ saj pa to delo ni tako važno; jaz pa trdim ravno nasprotno, kajti pri škropljenju moramo biti posebno natančni in vestni, ker tudi od tega dela bo odvisna trgategv v jeseni; lahko imamo prav lepo in tudi prav slabo trgategv, posebno v bolj vlažnih mokrih letih.

Glede časa, kedaj naj začnemo s prvim škropljenjem, moramo dobro preudariti, kajti ni na mestu, da škropimo prezgodaj, še manj pa da isto zamudimo. Začetek prvega škropljenja je odvisen od raznih okolnosti in to od vremena, temperature, nočnega vetrovja, od lege vinograda, da li je isti v nizki ali visoki legi, ter od trsnih vrst. Navadno prvič škropimo okrog 20. do 25. maja, v zgodnjih letih včasih tudi prej. Ne odlašajmo pa z škropljenjem nikoli tako dolgo, da se nam pojavi peronospora. Škropimo vedno tako, da bodo vsi deli trte lepo enakomerno poškopljani in posebno listje naj bo poškopljeno tudi na spodnji strani, kajti dokazano je, da nastane infekcija na spodnji strani lista in če bo listje dobro ter v pravem času poškopljeno tudi na spodnji strani, ni mogoče da bi našli v takem vinogradu peronosporo. Treba je le nekaj dobre volje in delo gre lepo izpod rok.

Za prvo škropljenje vzamemo navadno 1% raztopino modre galice, kateri dodamo približno 1½ kg apna na vsak kg galice odnosno na 100 l vode, ter brozgo pred uporabo preizkusimo z fenoltaleinovima belim papirjem, kateri nam poruče, ako smo dodali dovolj apna. Papir pa ne sme biti preveč temno rudeč, kajti to je znak, da smo dodali že preveč apna.

Drugič škropimo 8 do 10 dni po prvem škropljenju ter vzamemo 1½ kg galice na 100 litrov vode ter potrebno količino apna.

Tretjič škropimo 12 do 14 dni po drugem škropljenju; daljše razmerje med enim ali drugim škropljenjem je lahko tedaj, če je suho veme, dočim moramo v mokrem vremenu škropiti bolj pogosto, večkrat in tudi z bolj koncentrirano brozgo (z 2%).

Četrtrič bomo eventualno škropili po potrebi kot zgoraj omenjeno. Tretjič, odnosno četrtrič moramo predvsem temeljito poškopiti tudi grozdje posebno tedaj, če se na listju že nahaja peronospora, da si vsaj grozdje ohvarujemo ter ohranimo zdravo. Pomniti moramo tudi, da, če nam je dež opral škropivo, moramo takoj spet škropiti!

Trditev, da 1% raztopina modre galice zadostuje za vsakokratno škropljenje, ne drži, kajti iz lastne izkušnje vem, da posebno v mokrih letih škropljenje posebno drugič in tretjič ne zaleže mnogo, ako škropimo samo z 1% raztopino, ampak je v takem slučaju treba dati vsaj 4½ do 5 kg galice na 300 l vode (en polovnjak), pri tem pa seveda ne smemo pozabiti, da škropimo vedno o pravem času in pravilno! Boljše je da škropimo 3 do 4krat z bolj koncentrirano brozgo in gotovo bomo imeli večji uspeh, a izdatki bodo manjši kot če bomo škropili 5 do 6krat samo z 1% brozgo!

Torej z veseljem na delo in potrudimo se, da v naših vinogradih ne bomo našli nikjer peronospore.

Franjo Fistrovič, ekonom, Ljutomer.

50. redni občni zbor »Kmetске posojilnice ljubljanske okolice« r. z. z n. z. v Ljubljani

se je vršil dne 15. maja t. l. Prihodnje leto slavi zavod svojo petdesetletnico, ter je najstarejši slovenski denarni zavod v Ljubljani in največji zavod svojega ustroja v naši državi. Iz poročila ravnateljstva posnemamo sledeče: Upravno premoženje je doseglo dinarjev 200,335.526-77. Hranilne vloge so se zvišale v preteklem letu za okroglo dinarjev 20,000.000— in so izkazovale ob sklepu leta 1929 Din 191,875.756-68. Posojila so se dvignila na Din 160,160.731-90 ter prirastla v lanskem letu za okroglo Din 10,000.000—. Povpraševanje po kreditih je med letom kot pri vseh domačih denarnih zavodih popuščalo, vsled česar se je stalno dvigala vsota razpoložljivih sredstev. Po pripisu dotacij iz čistega dobička po Din 55,716-10 so se povišali skupni rezervni zakladi na častno vsoto Din 8,148.282-99.

Ni čuda, ako čedalje bolj propadamo.

Neštetokrat smo že ponovili, da gre naše kmetijstvo rakovo pot, a to kljub posluževanju novejših metod (iskanja boljših semen, zboljšanja živine, boljšega krmljenja, modernejšega orodja in strojev, umetnih gnojil ter živinorejskih in drugih kmetijskih zadrug).

Vse to in še marsikaj ne more dosti pomagati — ker čim dalje neugodnejše vnovčujemo svoje proizvode!

Tudi to smo povdarjali tako glasno, da se čuje odmev celo iz Zagreba. Saj tudi v zadnji številki »Mlekarskega lista« podkrepljuje naše stališče gospod dr. Filipovič, ki pravi med drugim, da je pri nas produkcija mleka že danes dovolj visoka in da bi se zato predvsem temu mleku moralo preskrbeti primerne vnovčevanja. Pa tudi gospod Jurica Vuković v »Gospodarskih Novinah« v uvodnem članku poštono žigosa naše napake.

Ne smatramo za primerno, da se v teh kritičnih časih ponuja našim kmetovalcem za seme — inozemski krompir, a to proti trikratni vrnitvi pridelka!

Ali nimamo sami krompirja, da ne vemo kam ž njim, a vsak bi ga rad dal proti vrnitvi samo enkratne posojene množine?!

Pa je tudi potom nešteti poskusov dokazano, da je še vedno najboljšo seme domače.

Ravno pred nekaj dnevi smo čitali v listih, da so češki kmetje posuli v Pragi cele ulice — in to najlepše — z gnilim krompirjem, ki ga niso mogli prodati, medtem ko je mesto Praga uvozilo na stotine vagonov krompirja iz inozemstva.

Izlozba avtomobilov na letošnjem ljubljanskem jubilejnim velesojmu od 29. maja do 9. junija 1930. Kako se je razvil zadnja leta tudi pri nas avtomobilizem in v kakšni meri da so si avtomobilске razstave ljubljanske velesojma stekle tradicijo in zapuščanje, se vidi iz tega, da bo letošnja avtomobilska razstava zavzela tak obseg kot še nobeno leto dotedaj. Zatopane bodo vse znamenite tovarne avtomobilov, motociklov ter potrebščine. Razstavljeni bodo osebni odprti vozovi, osebni zaprti vozovi, tovarni avtomobili, avtobusi, bicikli, motocikli iz Avstrije, Belgije, Čehoslovaške, Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Amerike.

I. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 17. V. 1930. Vreme ni ugodno razvoju hmeljske rastline. Vobče je rast iste v primeru z normalnimi leti zaostala za obilo 14 dni. Obile in mnogokratne padavine so ovirale réz in postavljanje drogov. Sedaj se pečajo hmeljarji s čiščenjem vrst in deloma s prvim, deloma že z drugim privezovanjem trt. V zgodaj obrezanih nasadih so iste zrastle že 1—1½ m visoko. Rastlina je zdrava in je sedaj brez mrčesa. Omejitev s hmeljem zasajene ploskve znaša najmanj 30%, kar naj dokazuje klavnost, ki se je lotila hmeljarjev. Društveno vodstvo.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. maja 1930. Govedina: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24 do 25, II. 20—22, Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I.

Din 25, II. 22-24, 1 kg pljuč Din 10, 1 kg slanine trebušne Din 19-20, 1 kg slanine ribe in sala Din 24, 1 kg slanine domačih prašičev Din 21-22, 1 kg slanine mešane Din 22-23, 1 kg slanine na debelo Din 23, 1 kg masti Din 24-25. **Drobnica:** 1 kg koštrunovega Din 14-15, 1 kg jagnjetine Din 18-20, 1 kg kozličevine Din 25. **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. Din 8. **Perutnina:** Piščanec majhen Din 17-20, piščanec večji Din 25-30, kokoš Din 30-45, petelin Din 30-40, domači zajec, manjši Din 8-15, domači zajec, večji Din 20-30. **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka Din 2-50-3, 1 kg surovega masla Din 35-40, 1 kg čajnega masla Din 44-56, 1 kg masla Din 40-44, 1 kg bohinskega sira Din 34-40, 1 kg sirčka Din 10, eno jajce Din —75

do Din 1. **Pijače:** 1 liter starega vina Din 18-22, 1 liter novega vina Din 14-18, 1 čaša piva Din 3 do 3-50, 1 vrček piva Din 4-50-5, 1 steklenica piva Din 5-50-6. **Specerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko Din 80-84, 1 kg kave Santos Din 52-54, 1 kg kave Rio Din 36-40, 1 kg pražene kave I. Din 100-110, II. Din 80-90, III. 66-70, 1 kg kristalnega belega sladkorja Din 13, 1 kg sladkorja v koekah Din 14, 1 kg kavne primesi Din 18, 1 kg riža I. Din 10, II. Din 8, 1 liter namiznega olja Din 18, 1 liter jedilnega olja Din 17, 1 liter vinskega kisa Din 4-50, 1 liter navadnega kisa Din 2-50, 1 kg soli morske Din 2-50, 1 kg soli kamene 2-75, 1 liter petroleja Din 7-50, 1 kg testenin I. Din 10, II. Din 9, 1 kg pralnega luga Din 3-75, 1 kg čaja Din 80. **Mlevski izdelki:**

1 kg moke št. 0 na debelo Din 410-425, na drobno 4-50, št. 2 na debelo 355-375, na drobno 4-25, št. 4 na debelo 320-330, na drobno 4-—, št. 6 na debelo 280, na drobno 3-50, 1 kg kaše 5-6, 1 kg ješprenja 6, 1 kg ješprenjčka 10-12, 1 kg otrobov 1-75-2, 1 kg koruzne moke 3-50, 1 kg koruznega zdroba 4-4-50, 1 kg pšeničnega zdroba 5-6, 1 kg ajdove moke I. 6-8, II. 6, 1 kg ržene moke 4. **Zito:** 1 q pšenice Din 250-255, rži 215-220, ječmena 200-210, ovsu 195 do 220, prosa 200-210, koruze 150-160, ajde 200 do 220, fižola ribničana 360, fižola prepeličarja 425, 1 kg graha Din 8-10, leče 8-10. **Kurivo:** 1 tona premoga Din 460, m³ trdih drv 180, mehkih drv 90. **Krma:** q sladkega sena Din 100, pol q sladkega sena 80-90, pol q kislega sena Din 75, slame 60-75.

Pacijent: *Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?*

Zdravnik: *V Rogaško Slatino!*

Tozadevni prospekti se dobe pri ravnateljstvu zdravilišča, kakor tudi v vseh pisarnah „Putnika“. V času izven glavne sezone izredni popusti! Igra vojaška godba! Direktno železniške zveze!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO „MERKUR“
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

„Vrag kurjih oči“

najboljši lek proti kurjim očesom, bradavicam, trdi koži, razpošilja: Stiškovsky, Ljubljana, Opekarstva cesta 10. — Predplačilo Din 10.—, poruzetje Din 16.—.

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika sologa —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske oblačila. Lepa tebitra svetlelih tiskov in šerp. Krojači in šivalka, pišite po vseosti.

Uzaloščenji naznanjamo, da je danes po dolgi in mučni bolezni preminul v Ribnici na Dolenjskem v starosti 72 let naš oče, stari oče, brat in tast, gospod

Franc Pirker st.

posestnik in trgovec

Pogreb blagopokojnega se je vršil v sredo, dne 14. maja 1930 ob 4. uri popoldne v Ribnici na pokopališču v Hrovači.

Bodi pokojnemu možu-poštenjaku ohranjen lep in svetel spomin!
Ribnica na Dolenjskem, dne 12. maja 1930.

Rodbine PIRKER-jevih in A. PREPELUHA

Zahvala.

Za številne izraze sočustvovanja, naklonjenosti in spoštovanja, do blagopokojnega našega očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Francé Pirkerja star.

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo za prekrasne vence in rože, Sokolu kraljevine Jugoslavije v Ribnici, Prostovoljnemu gasilnemu društvu v Ribnici, pevskemu zboru v Ribnici za prekrasno petje, čč. duhovščini, zastopnikom društev in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so prihiteli iz Ljubljane, Kočevja, Sodražice, Loškega potoka, Dolenje vasi, Strug, Velikih Lašč, Ribnice itd., da pospremijo blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Prav pristržno se zahvaljujemo tudi vsem prijateljem, ki so obiskovali pokojnika v času njegove dolge in krute bolezni, in sploh vsem, ki so se ga kakorkoli spominjali.

Ribnica na Dolenjskem, dne 16. maja 1930.

Žalujoči ostali.

Nudim
prima **cement**
DALMATINSKI
znamke Titan in Dalmatia
ter Dovje-Mojstrana po
najnižji ceni.

dalje vse vrste žeblje, trsje za stropce, žico, kakor tudi moko, žito in razna krmila. Gašeno in negašeno apno dobavljam. Na željo dostavim tudi na dom, po primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI

EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

KOVAČI!
Najcenejši KOKS

100 kg Din 85.—

Pri večjem naročilu popust!
Ljubljanska mestna plinarna

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
kрасna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Uranla,
so samo pri

Večletna garancija!
Posel v voženju brezplačno!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Laneno olie Firnež Emajlne in ostale lake Olinat barve

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
smernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, lake in barv
LIUBLJANA-MEDVODE
Podružja: Maribor-Novi-Sad Lastalnik: Franjo Medić

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40

Telefon 2820

Pošljite nam takoj Vaš
naslov!

Dnevno 200 do 300
dinarjev in še več
lahko zaslužite z de-
lom v Vašem doma-
čem kraju. Znamko za
odgovor:

»Tehnac družba, Ljub-
ljana, Mestni trg 25/L.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najtinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehah apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Kmetje in kmetice!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago! — Svoji k svojim!

SIRISČE „BILJANA“

v tekočini in v prašku
proizvaja v največji do-
mači tvornici

iz čistih telečjih želodcev pod
kontrolo strokovnjaka z ga-
rantirano stalno jakostjo.

Iščete se prodajalci v Sloveniji

„Biljana“ a. d.
Beograd, Dušanovac

PRVOVRSTNE

K O S E

„Kajetan“
z zlato peto

„Jugoslovanske“
„Turške“

in

„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne
brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7

Vinogradniki!

Razne bolezni in škodljivci čim prej bolje pretije da unižijo ne samo grozdne trgatev, ampak tudi vinograde. Sedaj je najugodnejši čas za pobiranje ooidijuma, grozdnih moljev in drugih škodljivcev s preizkušeni in sigurnimi preparati, ako želite, da bo trgatev grozdja dobra.

AGRITOX je najnovejše sredstvo za škropitev proti grozdnim moljem.

ARZOLA sredstvo za škropitev proti grozdnim moljem.

MOLEX sredstvo za opravljanje proti grozdnim moljem ob času cvetja, ko se jih mnogo pojavlja in se trta ne sme škropiti.

SULFAROL za škropljenje proti ooidijumu.

AGRITOX, ARZOLA in SULFAROL se zamorejo pomešati s bordovsko juho za enkratno škropljenje, in sicer zaradi prihranka časa pri delovnih močeh.

Zahtevajte naša strokovna navodila in cenike na naslov:

BILJANA A. D., Beograd, Dušanovac.

Vse naše preparate zamorete naročiti in dobiti pri

KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjaviti: „Kmetki dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge precega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez preletenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premijskih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ura.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

